

РЕЗЮМЕТА

НА ТРУДОВЕТЕ СЛЕД ЗАЩИТЕНА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЯ

ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ
„ДОЦЕНТ“, ОБЯВЕН В ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК БРОЙ №99 ОТ
28.11.2023 Г.

1. Трудове в Група „В“ т.3 Хабилитационен труд – публикувана монография в съответната научна област

Резюме

В представеното монографично изследване се цели да се направи анализ и оценка на българската индустриалната политика, като се използва набор от съвременни ключови индикатори. **Обект** на проучването е индустриалната политика на Европейския съюз и в частност на България, а **предмет** - теоретичните и практическите аспекти на понятието „индустриална политика“. Чрез изследването се защитава **тезата** за необходимостта от провеждане на индустриална политика в България, основана на висока степен на механизация и автоматизация и иновативни технологии.

В **първа глава на монографията** се прави ретроспекция на понятието „индустриална политика“. След изясняване на нейната същност се извеждат и някои от нейните характерни черти. Анализирани са в дълбочина мненията на различни автори относно „за“ и „против“ прилагането на индустриалната политика в съвременните условия. Съществен момент в изследването е изясняването на „хоризонталния“ и „вертикалния“ тип индустриална политика, чрез разграничаване на техните различия по отношение на области на приложение и използвани инструменти. Направен е опит за определяне на стратегическата цел, подцели и задачи на една ефективно работеща индустриална политика, чрез задълбочено проучване на световната практика. Систематизирани са някои общо валидни принципи и механизми на действие на индустриалната политика, като преди това са изведени основните етапи в нейното развитие. С цел постигане на преследваната теза, в края на първа глава авторът прави преглед на няколко успешни модели и рамки, които следва да се вземат предвид при проектирането на индустриалната политика.

В **глава втора** е разкрита същността и приложението на индикаторите на индустриалната политика. Разгледани са различни класификации на видовете индикатори и са представени основни принципи и нивата на тяхното действие. Направен е обстоен преглед на европейското и българското законодателство, засягащо пряко или косвено индустриалния сектор. Въз основа на задълбочено проучване на научната литература и действащите нормативни документи са изведени ключови индикатори на съвременната българска индустриална политика, групирани по четири основни критерия.

В трета глава са откроени етапите в развитието на българската индустриална политика с кратко описание на всеки един от тях. Периодът след присъединяването на България към ЕС е разгледан в самостоятелна точка, като е представена Единната европейска политика в областта на индустрията. Представена е рамката на индустриалната политика на ЕС, нейните стратегически цели, приоритети и задачи. Анализът и оценката на българската индустриална политика следват набора от индикатори, посочени в глава втора, като се прилагат два метода на изследване: първият, чрез изследване на динамични статистически редове и вторият, чрез съпоставяне на статистически редове на българската икономика и икономиките на страните от ЕС към определен период от време. На база на извършеният анализ авторът формулира няколко основни насоки за развитието на българската индустриална политика.

2. Трудове в Група „Г“ т.6 Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация

**2.1. Angelova R., Stoyancheva D. (2023). Digitalization, Financial Insolvency and Bankruptcy Risk Forecasting of Bulgarian Agricultural Enterprises. *Scientific Papers-Series Management Economic Engeneering in Agriculture and Rural Development*. Volume 23, Issue 2 – Web of science ResearcherID: CDN-3030-2022-
https://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.23_2/volume_23_2_2023.pdf**

Abstract

This paper aims to study the impact of agricultural enterprises' digitization and the performance and bankruptcy risk. Analyzing financial insolvency and predicting bankruptcy risk is a constant focus of research. Company managers and their creditors, auditors, counterparties, etc., are very interested in this issue. Many economists are constantly looking for adequate models and methods by which to establish the financial health of companies with the most significant degree of precision. This paper answers whether some of the most commonly used bankruptcy prediction models also apply in the agricultural sector. For this purpose, a study was made of the annual statistical reports of medium and large Bulgarian agricultural enterprises operating in this sector for five years. Next, the paper's authors also look for evidence that ag enterprises with a higher level of digitalization and application of information and communication technologies face a lower risk of bankruptcy and better performance, applying the fixed effect and probit models. The econometric analysis clearly shows a statistically significant relationship between the risk of bankruptcy and the productivity of agricultural enterprises, measured by ROA. Applying the probit model reveals a higher probability of bankruptcy for firms with lower productivity and higher leverage.

Превод:

Настоящата публикация прави опит да проучи наличието на въздействие между дигитализацията и представянето и риска от банкрот на земеделските предприятия. Анализирането на финансовата несъстоятелност и прогнозирането на риска от банкрот е постоянен притегателен център на научните изследвания. Към тази проблематика имат голям интерес, не само мениджърите на фирмите, но и техните кредитори, одитори, контрагенти и др. Редица икономисти непрекъснато търсят адекватни модели и методи, чрез които с най-голяма степен на прецизност да се установи финансовото здраве на фирмите. В тази връзка настоящият доклад дава отговор на въпроса, дали някои от най-често използваните Z-Score модели на проф. Едуард Алтман, са приложими и в сектор животновъдство. За целта е направено проучване на годишните статистически отчети на

малки, средни и големи български фирми, функциониращи в този сектор за петгодишен период от време. Авторите на статията също така търсят и доказателства, че земеделските предприятия с по-високо ниво на дигитализация и прилагане на информационни и комуникационни технологии са изправени пред по-нисък риск от фалит и по-добри резултати, прилагайки моделите с фиксиран ефект и пробит моделите. Иконометричният анализ ясно показва статистически значима връзка между риска от фалит и производителността на земеделските предприятия, измерена чрез рентабилността на база активите - ROA. Прилагането на пробит модела разкрива по-висока вероятност от фалит за фирми с по-ниска производителност и по-висок ливъридж.

2.2. Dessisslava Ivanova, Rumyana Angelova (2023). Determinants of Firm Competitiveness: Econometric Evidence from Bulgarian Industry. *Strategies for Policy in Science and Education*. Volume 31, N3 - <https://doi.org/10.53656/str2023-3s-4-det> -

Abstract

The factor effects of profitability at company and sectoral levels have earned a special status in research literature as a general measure of competitiveness. The Covid-19 crisis resulted in restrictions in consumption, rising levels of company debt, and increased concerns about company liquidity, which has led to revenue risks for industrial production firms. This study attempts to examine several factor effects that have impacted the financial performance, respectively the competitiveness of Bulgarian enterprises.

Превод:

Факторните влияния на рентабилността на фирмено и отраслово ниво, като обобщаващ измерител на конкурентоспособността, са заслужили специално внимание от изследователите във времето. Ковид кризата намери отражение в ограничения по отношение на потреблението, нарастващи нива на фирмения дълг, увеличени опасения относно ликвидността на фирмите, което доведе до рискове относно приходите на компаниите от производствения сектор. В това изследване е направен опит да се проучат някои факторни влияния върху финансовото преставяне, респективно върху конкурентоспособността на фирмите от българската индустрия.

2.3. Miroslava Ivanova, Rumyana Angelova, Lilko Dospatliev. (2020) *Vector error correction model assessing the impact of consumption, investment and export on import on Bulgarian economy data*. 46 International Conference AMEE'20 – Application of Mathematics in Engineering and Economics, Volume 2333, doi 10.1063/5.0041752 – Web of science ResearcherID: CDN-3030-2022

Abstract

In 2018 Bulgaria was the number 74 economy in the world in terms of GDP (constant 2011 international USD), the number 63 in total exports, the number 60 in total imports, and the number 47 most complex economy according to the Economic Complexity Index (ECI). Given the importance of imports for Bulgaria's economic development, and the ensuing implications, the central aim of this paper is to examine the dependence of imports on consumption, investment and exports in Bulgaria, using time series data for the period 2004-2018. This study examines the dependence of Bulgarian imports, using vector error correction model (VECM) and to examined the causal relationships among the four factors on the obtained

model. The results indicated that, no matter in the short term or long term, consumption and export fluctuation is the reason why import change, while the investment fluctuation is not the reason for the growth of import. The consumption and export impact will produce great influence on import in the short term, but, in the long term, the influence will tend to be gentle.

Превод:

През 2018 г. България е била икономиката, заемаща 74 място в света по БВП (база - международен курс на долара за 2011 г.), 63-то място в общия износ, 60-то място в общия внос, и 47-мо място според класацията за най-комплексна икономика според Индекса на икономическата сложност (ECI). Предвид значението на вноса за икономическото развитие на България и последиците от него, основната цел на настоящата публикация е, да се проучи зависимостта на вноса от потреблението, инвестициите и износа в България, като се използват данни от времеви редове за периода 2004-2018г. Проучването разглежда зависимостта на българския внос, базирайки се на векторния модел за коригиране на грешки (VECM), като търси причинно-следствената връзка сред четирите фактора на получения модел. Резултатите показват, че независимо в краткосрочен или дългосрочен план, изменението на потреблението и износа са причини, които водят до промяна на вноса, докато колебанията при инвестициите не са причини за растеж на вноса. Влиянието на потреблението и износа водят до сериозни изменения при вноса в краткосрочен план, но в дългосрочен план, то е едва забележимо.

2.4. R. Angelova. (2019), About the similarities and differences between shared value and corporate social responsibility. Trakia Journal of Sciences, Volume 17, 2019, Supplement 1, Series Social Sciences, p.186-188, ISSN 1313-3551 - <http://tru.uni>

Abstract

Over the last few years, we have witnessed the rapid development of Michael Porter and Mark Kramer's "Creating Shared Value - CSV" strategy. It builds on the philosophy of Corporate Social Responsibility - CSR and represents a step forward in uniting business and state efforts to address social issues. The author proves this by comparing CSV and CSR and outlining some of their similarities and differences. Clarifying the essence of CSV and highlighting it from CSR are considered to force the impact of this new philosophy in the world of modern business.

Превод

През последните няколко години стناхме свидетели на бързото развитие на стратегията на Майкъл Портър и Марк Крамър „Създаване на споделена стойност – CSV“. Тя се основава на философията за корпоративната социална отговорност – КСО и представлява стъпка напред в обединяването на усилията на бизнеса и държавата за справяне със социалните проблеми. Авторът доказва това, като сравнява CSV и CSR и очертаava някои от техните прилики и разлики. Изясняването на същността на CSV и открояването ѝ от CSR цели да покаже засилването на въздействието на тази нова философия в света на съвременния бизнес.

2.5. R. Angelova, (2017) „Bulgarian Industrial Policy – a brief review of its development“, IV International Scientific Conference „Business and regional development“, Trakia Journal of Sciences, Volume 15, ISSN 1313-7050, p.104 - 107

Abstract

In the historical development of the Bulgarian industrial policy after Bulgaria liberation from the Turkish slavery to the present days, several major development periods clearly stand out. They differ from each other with their specific in terms of economic governance. In the submitted paper, the author makes a brief review of each of them, highlighting their most important features.

Превод

В историческото развитие на българската индустриална политика след Освобождението на България от турско робство до наши дни ясно се открояват няколко основни периода на развитие. Те се различават помежду си със своята специфика по отношение на икономическото управление. В представената статия авторът прави кратък преглед на всеки от тях, като откроява най-важните им характеристики.

2.6. Stoyancheva, D., R. Angelova, (2015) „Investment activity and entrepreneurship in Stara Zagora region“, Anniversary Scientific Conference „20 Years Trakia University”, Trakia Journal of Sciences, ISSN 1313-7050, p.294-300

Abstract

Investments are widely recognized as the engine of economic activity and growth. In the recent years, trends reveal a significant decline in investment activity in the country, strong reservations of entrepreneurs to invest as well as drawing the foreign capital by owners. The aim of the study is to assess the size and dynamics of investment by industrial branches, incl. direct foreign and domestic investments, the impact of foreign direct investments on the entrepreneur decisions. Special attention is paid to study the investment in innovation in the Stara Zagora region.

Превод

Инвестициите са всеобщо признати като двигател на икономическата активност и растеж. През последните години тенденциите разкриват значителен спад на инвестиционната активност в страната, силни резерви на предприемачите да инвестираят, както и привличане на чужд капитал от собственици. Целта на изследването е да се оцени размерът и динамиката на инвестициите по индустриални отрасли, в т.ч. преки чуждестранни и вътрешни инвестиции, въздействието на преките чуждестранни инвестиции върху решенията на предприемача. Специално внимание е отделено на проучване на инвестициите в иновации в Старозагорски регион.

3. Трудове в Група „Г“ т.7 Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове

3.1. Dimitrina Stoyancheva, Rumyana Angelova, Georgy Zhelyazkov (2022). Potential for digitalization of agriculture in Bulgaria. Innovative Development of Agricultural Business and Rural Areas. Conference Proceedings. CEEOL Print-ISBN-13: 978-619-232-682-1

Резюме:

Равнището на дигитализация в обществото и в частност в земеделието, е фокус, който привлича вниманието на много изследователи. Резултатите от техните изследвания се трансформират в програми и стратегически документи, целящи преодоляване на изостаналостта в областта на цифровизацията чрез създаване на условия за въвеждане на цифровите технологии в земеделието. Настоящият доклад представя част от получените резултати във връзка с направено проучване сред фирми от аграрния сектор, в частност подсектор „Животновъдство“. Данните показват сравнително ниско ниво на дигитализация и готовност за инвестиции в тази област. Установява се и пряка зависимост между големината на предприятията по отношение на „числеността на персонала“ и стремежа към дигитална трансформация.

3.2. Dimitrina Stoyancheva, Rumyana Angelova. Digitalization and financial performance of enterprises from the livestock sector. Sixth International Scientific Conference „Business and Regional Development“, SHS Web Conf. Volume 120, 2021 – <https://doi.org/10.1051/shsconf/202112003003>

Abstract

The European Union's strategy for the digitalization of agriculture is reflected in several initiatives, programs, and projects. The effect of promoting the application of digital technologies is expected to result in an increase in the competitiveness of farmers and their entry into the world market. This is expected to be done through the introduction of innovations leading to cost optimization and greater efficiency. The article examines some concepts related to digitalization, such as "digital maturity", "digital transformation", "digital intelligence" and others. A Probit model is used to study the relation of digitalization and the firm performance of entrepreneurs in the livestock sector. Based on an empirical study of the livestock farms, the relationship between digitalization and financial results, sales revenue, size, and innovation activity is analyzed. Our findings show that as the return on assets increases, the probability of livestock farms implementing digital solutions increases. A negative relationship between the intensity of innovation spending and the propensity for digitalization is proved. As the size of their assets increases, companies are more likely to implement digital solutions.

Превод

Стратегията на Европейския съюз за цифровизация на селското стопанство е отразена в редица инициативи, програми и проекти. Ефектът от насърчаването на прилагането на дигиталните технологии се очаква да доведе до повишаване на конкурентоспособността на фермерите и излизането им на световния пазар. Предвижда се това да стане чрез въвеждане на иновации, водещи до оптимизиране на разходите и по-голяма ефективност. Статията разглежда някои понятия, свързани с дигитализацията,

като „дигитална зрялост“, „дигитална трансформация“, „дигитален интелект“ и др. Модел Probit се използва за изследване на връзката между цифровизацията и фирмениото представяне на предприемачите в животновъдния сектор. Въз основа на емпирично изследване на животновъдните ферми се анализира връзката между дигитализацията и финансовите резултати, приходите от продажби, размера и иновационната активност. Нашите констатации показват, че с нарастването на възвръщаемостта на активите се увеличава вероятността животновъдните ферми да внедрят цифрови решения. Доказана е отрицателна връзка между интензивността на разходите за иновации и склонността към дигитализация. Тъй като размерът на техните активи се увеличава, компаниите са по-склонни да прилагат цифрови решения.

3.3. Angelova, R. (2019), Innovation Potential of the Bulgarian Economy During the Period 2007 – 2015. Selected and revised contribution from XXXI International Seminar of Ergonomics Poznan – Poland, 23 rd to 25 th May 2018. Human factors in a contemporary organization. p. 9-13, ISBN: 978-1-60595-652-7; ISSN: 2475-0042. DEStech Publication, Inc.

Abstract :

One of the main strategic goals Bulgaria has set in the process of its accession to the European Union is improving its ability to withstand competitive pressure of the European and world markets. An important factor for this is development of the innovation potential, which is often identified with scientific and technical activity. The article assesses the innovation system of Bulgaria during the period 2007 – 2015, using a set of indicators aimed at revealing the national potential for creating and acquiring technological knowledge.

Превод:

Една от основните стратегически цели, които България си поставя в процеса на присъединяване към Европейския съюз, е да подобри способността си да устои на конкурентния натиск на европейския и световния пазар. Важен фактор за това е развитието на иновационния потенциал, който често се отъждествява с научно-техническа дейност. В статията се прави оценка на иновационната система на България през периода 2007 – 2015 г., като се използва набор от индикатори, насочени към разкриване на националния потенциал за създаване и придобиване на технологично знание.

3.4. Ангелова, Р., (2018) „Актуални предизвикателства пред българската индустриска политика“, Сборник с доклади от Международна научно-практическа конференция на тема „Възможности за развитие на бизнеса – икономически, управленски и социални измерения“, Катедра „Индустриален бизнес и предприемачество“, Стопанска академия „Д.А.Ценов“, гр. Свищов, 30 ноември 2018г., ISBN: 978-954-23-1702-9, стр. 282 – 286

Резюме:

Развитието на индустрията е значима тема, която продължава да ангажира вниманието на днешните политици и икономисти и заема неизменно място в съвременните дебати за развитието на европейската икономика. Проблеми като финансовата криза, глобалното затопляне и екологичните катастрофи в редица точки на

планетата, извеждат на преден план съществени приоритети, свързани с индустрислната политика.

3.5. Ангелова, Р., (2017) „Икономически модели и рамки при проектирането на индустрислната политика“, Сборник от научни доклади от научна конференция на тема „Ролята на фамилния бизнес за устойчивото развитие на селските райони“, Катедра „Икономика“, Аграрен университет, Пловдив, гр. Пловдив, 22 февруари 2017г., ISBN:978-619-90128-10-9, стр. 16 – 24

Резюме:

При проследяване развитието на индустрислната политика в световен мащаб се наблюдават редица модели, целящи постигане на устойчив икономически растеж и повишаване на конкурентоспособността в отделните държави. В настоящия доклад авторът се спира на някои от тях, като разглежда в дълбочина тяхната същност, възможност за приложение и примери за добри практики.

3.6. Angelova, R., (2016) „EU Industrial Policy: purpose, approach and instruments“// Science & Technology Research, Volume VI, ISSN 1314 – 4111

Abstract:

Industrial policy is a significant factor in the development of every economy. During the last decade, the leading world powers have focussed their attention on it, searching a way to overcome the financial crisis. Key aspects of this policy are aimed at enhancing the innovation and investment activity of industrial entities and thus improve their competitiveness and stability. In this study, through a thorough examination of the EU legislation, the author specifies the strategic purpose, new approach and tools of the European industrial policy.

Превод:

Индустриалната политика е значим фактор за развитието на всяка икономика. През последното десетилетие на нашия век, водещите световни икономически сили фокусират своето внимание върху нея в търсене на изход за излизане от Ключовите аспекти на тази политика са насочени към иновациите и инвестиционната активностна индустрислните предприятия, като целта е повишаване на тяхната конкурентоспособност и устойчивост. Чрез задълбочено проучване на нормативните документи на ЕС, в това изследване, авторът характеризира стратегическата цел, подхода и инструментариума на европейската индустрислната политика.

3.7. Angelova, R. (2016) Assessment of Bulgarian Industrial Policy by International Aggregated Indexes //Journal of Innovations and Sustainability, Volume2, N.2, 2016, ISSN: 2367-8151, p.23-30

Abstract

The aggregated indexes becomes more widespread for assessing a particular aspect of the economy. Many internationally recognized institutions commit with this task. Their aim is to perform comparative analyzes between countries and measuring their competitiveness.

Which are those international synthetic indicators that can be used for assessing and monitoring of industrial policy? What is the position of our country in their rankings? These are questions the answers to which could be found in this article.

Превод:

В световната практика става все по-разпространено използването на агрегирани индекси за оценка на определен аспект от икономиката. С тази задача се ангажират множество международно признати институции, като целта им е извършване на сравнителни анализи между отделните държави и измерване на тяхната конкурентоспособност. Кои са онези международни синтетични индикатори, които могат да бъдат използвани за оценка и мониторинг на индустрисалната политика? Какво е позицията, която заема нашата страна в техните класации? Това са въпроси, отговорите на които могат да се открият в тази статия.

3.8. Ангелова, Р., (2016) „Нормативна база на съвременната българска индустрисална политика“, Сборник от научни доклади от Втора научно-практическа конференция с международно участие на тема „Съвременни технологии в офшорната индустрия“, Висше военноморско училище „Н.Й. Вапцаров“, гр. Варна, 18 май 2016г., том 1, ISSN:1310-9278, стр. 116 - 119

Резюме:

Развитието на стабилен и конкурентоспособен индустрисален сектор налага провеждането на ефективна индустрисална политика. Изграждането на подходящата нормативна база е основна предпоставка за активното й провеждане. Като страна-членка на Европейския съюз, всички нормативни актове, отнасящи се до индустрисалната политика на ниво ЕС, автоматично пренасят своето действие и на национално ниво. От друга страна в българското законодателство не може да се открие документ (стратегия, програма и т.н.), който да представя дългосрочна визия за развитието на индустрията. Резултатът от тази липса, води до неяснота и продължаващ спад на основни икономически показатели и влошаване жизнения стандарт на населението на България.

3.9. Ангелова, Р. (2015) Ролята на държавата за стимулиране създаването на споделена стойност (По примера на Република България) // сп. „Икономическа мисъл”, БАН, бр. 5, 2015, стр. 136 – 144, ISSN: 0013-2993

Резюме

Ангажиментите на България към Европейския съюз извеждат на преден план необходимостта от провеждане на икономическа политика, която да стимулира фирмите към растеж и устойчивост. Концепцията за създаване на споделена стойност (CSV) доразвива идеите на философията за корпоративната социална отговорност (CSR) и представлява стъпка напред в обединяването на усилията на бизнеса и държавата за решаване на социалните проблеми. За да се докаже това, са съпоставени CSV и CSR и са очертани някои техни прилики и разлики. Защитена е тезата, че държавата може и е длъжна да стимулира икономическите субекти да създават споделена стойност, като ефектът от нея се мултилицира на микро- и макроравнище.

3.10. Ангелова, Р. (2015) Ключови индикатори на съвременната българска индустриска политика // електронно научно сп. „Авангардни научни инструменти в управлението“, ISSN 1314-0582, бр. 2 (11)

Резюме:

Индустриалната политика на Република България след 2007 година е подчинена изцяло на политиките и директивите на Европейския съюз. Ключовите аспекти на тази политика са свързани с повишаване на инновационната и инвестиционната активност на индустриските субекти, а от там и подобряване на тяхната конкурентоспособност и стабилност. Целта на настоящата разработка е да се разкрие ролята на икономическите индикатори, като един от инструментите за оценка и мониторинг на българската индустриска политика. Задачата на изследването е да се изведат и систематизират съвременни ключови индикатори, които да се използват за измерване на нейното влияние и ефективност.

3.11. Ангелова, Р., (2015) „Европейски и национални инициативи за стимулиране развитието на индустриските кълстери в България“, Сборник от научни доклади от кръгла маса „Правни и икономически проблеми на бизнес средата в Република България“, Стопанска академия „Д.А.Ценов“, гр. Свищов, 23 октомври 2015г., ISBN:978-954-23-1086, стр. 225 - 230

Резюме:

Към стимулирането на съвременни форми за осъществяване на стопанска дейност се целят редица европейски и национални инициативи. Те са подчинени на основните приоритети, залегнали в Стратегия „Европа 2020“ и са насочени към повишаване на конкурентоспособността на предприятията. Особено силен е акцентът върху кълстерите, въздействащи не само на етапа на тяхното създаване, но и във връзка с тяхното развитие и зрелост. Целта на настоящото проучване е да се проследят основните европейски и национални инициативи, стимулиращи развитието на индустриски кълстери в България. Задачата на изследването е анализ и оценка на степента на тяхната ефективност.

3.12. Ангелова, Р.,(2015) „Реиндустрисация на българската икономика – причини и ограничители“, Сборник от научни доклади от XIII международна научна конференция „Мениджмънт и инженеринг 2015“, Технически Университет-София, гр. София, 21-24 юни 2015г., ISSN: 1310-3946, стр.757-763

Abstract. Industry plays a key role in innovation, productivity, job creation and economic growth. This is the leading leitmotif in economic policies of some of the great world powers (USA, Russia, etc.) in the last few years. Their ambitions, however, is not industrialization at any cost, but one based on high resource-saving technologies and innovations. This required the inclusion in the turnover of the word "reindustrialisation". This study aims to clarify the content of this concept, reveal some of the reasons for conducting a

reindustrialisation in Bulgaria, summarize the obstacles that could limit or halt its implementation.

Превод:

Индустрията изпълнява ключова роля за развитие на иновациите, нарастване на производителността, намаляване на безработицата и постигане на икономически растеж. Това е водещият лайтмотив в икономическите политики на водещите световни сили през последните няколко години. Техният стремеж обаче, не е индустриализация на всяка цена, а такава, основана на високи, ресурсоспестяващи технологии и инновации. Това наложи включването в оборот на думата „реиндустриализация“. Настоящото изследване има за цел да изясни съдържанието на това понятие, разкриване на някои от причините за провеждане на реиндустриализация в България, обобщаване на пречките, които биха могли да ограничат или стопират нейното провеждане.

3.13. Ангелова, Р., (2015) „Стимулиране развитието на индустриалните кълстери в България – Европейски и национални стратегически документи и програми“, Сборник доклади от международна юбилейна научно-практическа конференция „Европейски практики и национални рефлексии в планирането“, Стопанска академия, гр. Свищов, 24-25 април 2015г., том 3, ISBN:978-954-23-1080-8, стр.229-235

Резюме:

Световната глобализация и икономическата криза изправиха Европейският съюз пред предизвикателството за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез иновации, повишаване на конкурентоспособността и постигане на високи равнища на заетост. Едно от основните направления за постигането му е насърчаването на партньорствата между образование и бизнес и стимулиране изграждането на иновативни форми за осъществяване на стопанска дейност, каквито са индустриалните кълстери. Целта на настоящото проучване е да се проследят основните европейски и национални програми, стимулиращи развитието на индустриални кълстери в България. Задачата на изследването е обобщаване, систематизиране, анализ и оценка на степента на тяхната ефективност.

3.14. Angelova, R., (2014) „Fostering youth entrepreneurship in Bulgaria: Programmes and initiatives”, journal “*The Małopolska School of Economics in Tarnów Research Papers Collection*” December, 2014, Issue 2; Volume 25, ISSN: 1506-2635, p.11 – 16

Abstract:

Many international and national programmes and initiatives are focused on fostering of the youth entrepreneurship in Bulgaria. The reason for this is the fact that the European Union underlines a significant role of the entrepreneurship – the role of mechanism to limit the negative effects of the financial crisis. In this regard the European Commission examines youth entrepreneurship as a „necessary and successful tool for reducing unemployment“ and it finds its place in the „Europe 2020“ strategy through the „Youth on the Move“ flagship initiative. The purpose of this study is to present an overview of some national and international programmes and initiatives, fostering the youth entrepreneurship in Bulgaria and to reveal what

is the effect of their implementation. In this regard the author aims to examine the mechanism of their distribution among young people as well as the reasons for the discrepancy between the expected and the achieved results. In the paper some good international practices are discussed in relation to the fostering entrepreneurship that would be adaptable in the Bulgarian conditions.

Превод

Много международни и национални програми и инициативи са насочени към насърчаване на младежкото предприемачество в България. Причината за това е фактът, че Европейският съюз подчертава важната роля на предприемачеството – ролята на механизъм за ограничаване на негативните ефекти от финансовата криза. В тази връзка Европейската комисия разглежда младежкото предприемачество като „необходим и успешен инструмент за намаляване на безработицата“ и то намира своето място в стратегията „Европа 2020“ чрез водещата инициатива „Младежта в движение“. Целта на настоящото изследване е да се направи преглед на някои национални и международни програми и инициативи, насърчаващи младежкото предприемачество в България и да се разкрие какъв е ефектът от тяхното прилагане. В тази връзка авторът си поставя за цел да изследва механизма на тяхното разпространение сред младите хора, както и причините за разминаването между очакваните и постигнатите резултати. В статията се обсъждат някои добри международни практики във връзка с насърчаването на предприемачеството, които биха били приложими в българските условия.

3.15. Ангелова, Р., (2014) „Стимулиране на инвестиционната активност на индустриалните предприемачи в България“, Сборник от научни доклади от научнопрактическа конференция „Перспективи за развитие на българската икономика“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново, 30-31 октомври 2014г., ISBN 978 – 954 – 9689 – 84 - 6

Abstract

Stimulating industrial entrepreneurship is the focus of number national and international initiatives. Whether this is successful and whether there are still barriers and limitations that must be overcome by entrepreneurs? How external environment affects investment activity of Bulgarian companies? This report aims to give a brief overview of the main legal documents , programs and projects related to the investments and relying on them to give a reasoned answer to the above mentioned questions. Emphases is placed on the impact of their implementation and their role in improving the investment environment in Bulgaria.

Превод

Стимулирането на индустриалното предприемачество е във фокуса на редица национални и международни инициативи. Дали това е успешно и дали все още има бариери и ограничения, които трябва да бъдат преодолени от предприемачите? Как външната среда влияе върху инвестиционната активност на българските компании? Настоящият доклад има за цел да направи кратък преглед на основните правни документи, програми и проекти, свързани с инвестициите и въз основа на тях да даде аргументиран отговор на горепосочените въпроси. Акцентира се върху въздействието от прилагането им и ролята им за подобряване на инвестиционната среда в България.

4. Трудове в Група „Г“ т.9 Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове.

4.1. Денева, А., Хр. Сирашки, И. Пантелеева, Хр. Атанасова, Е. Йорданова, Р. Ангелова, Й. Петрова, Мариела Вакинова – Петрова, Ивайло Костов, Пламен Панталеев (2016) Съвременни форми на съвместен бизнес. //Алманах научни изследвания – Икономиката и управлението по пътя на устойчивото развитие, Институт за научни изследвания при СА „Д.А.Ценов“, гр. Свищов, том 23, 2016г., стр.5-34, ISSN: 1312-3815-30.

Резюме

Целта на студията е да се дефинират основните теоретико-емпирични аспекти на съвременните форми за съвместен бизнес в България. В тази връзка са поставени няколко задачи: да се проучи състоянието на действащата нормативна уредба по отношение на тези форми; да се идентифицират основните пречки за тяхното по-широко разпространение и да се предложат идеи за последващо развитие и ефективно прилагане. Научноизследователската теза, която се защитава, е, че българските предприемачи са конкурентни спрямо световните компании и могат да наложат своите марки и ноу-хау, а навлизането на световни франчайз вериги, изграждането на съвременни кълстери и съвместни предприятия в България биха помогнали за популяризирането на предимствата на тези бизнес модели. Въз основа на изследването са постигнати следните основни резултати: теоретично са обобщени концептуални постановки за съвременните форми за съвместен бизнес, отграничени са основните съвременни форми за съвместен бизнес в България и нормативната рамка за тяхното функциониране, направени са препоръки относно възможностите за по-широко приложение на съвременните форми за съвместен бизнес.

5. Трудове в Група „Г“ т.10 Публикувана глава от колективна монография.

5.1. Р. Ангелова (2020) Иновационен потенциал на Югоизточен район на България за периода 2007 – 2017 година. Глава от монография - Тотев, Ст., Д. Стоянчева, Д. Иванова, Р. Ангелова, Д. Дончева. (2020) Иновационна активност и ефективност в индустрията: Емпирично изследване на предприятия в ЮИР , Издателство Кота, ISBN: 978-954-305-565-4

Резюме

Иновационният потенциал е от особено значение за всяка икономика, допринасящ за нейния растеж и конкурентоспособност. Най-често той се отъждествява с научно-техническата активност и се тълкува като „система от фактори и условия, необходими за провеждане на иновационна дейност“. Силата на въздействието им зависи от отрасъла, структурата на предприятията, пазара на който функционират, интензивността на конкуренцията и др. Не бива да се елиминира и влиянието на т. нар. „трансформационни фактори“, като икономическа криза, преструктуриране на икономиката и др., които оказват предимно отрицателно влияние върху инициативите. Формирането на иновационен потенциал е във фокуса на редица мерки, целящи развитието на съответните научни и индустриални области, стимулирането на връзките между научни изследвания и бизнес, привличането и задържането на качествен човешки ресурс в съответните области и функционирането на благоприятстваща инициатива среда. За оценката на

иновационната система на Югоизточен район на България, са използвани комплекс от показатели, целящи разкриване на неговия иновационен потенциал за създаване или придобиване на технологично знание: разходи за НИРД; персонал, ангажиран с НИРД; развитие на индустрии, свързани с високите технологии, технологичен трансфери др.181920 Трендът на изменението им е съпоставен с информацията за съответните компоненти на национално и европейско равнище.

5.2. Ангелова, Р. (2019), Приложение на система от индикатори за анализ на българската индустриална политика. Глава от монография - Иванов, Ст., и кол., 2019, Бизнесът и развитието на регионите – монография, Изд. „Искра-М-И“ Ст. Загора, ISBN 978-619-7095-24-1, с.27

Резюме:

Засиленият интерес към индустриалната политика от началото на века, провокира анализаторите да търсят различни подходи за оценяването ѝ. В научната литература може да се открие многообразие от показатели, чрез които се изследва една или друга страна от нейната многоаспектност. В настоящото изследване, авторът прави опит да систематизира някои от най-често използваните индикатори за анализ и оценка на индустриалната политика, след което ги прилага спрямо българската действителност.

15.01.2024г.

Гр. Стара Загора

Декларатор:

/ гл. ас. д-р Румяна Ангелова/

